

INFORMATIEBULLETIN ONDERNEMINGEN & LEEFMILIEU

15

DEPOSITBUREAU: BRUSSEL X

DRIEMAANDELIJKS INFORMATIETIJDSCRIFT - April - Mei - Juni 2000

BIM B
E R I
C H T
E N

EDITORIAAL

Geen reglementaire nieuwigheden meer sinds onze jongste ontmoeting ... horen we iemand klagen?

De zomer en de vakantie naderen met rasse schreden. Tijd om uit te rusten, maar ook om even na te denken. Tijd om ons te bezinnen over alles wat we meestal machinaal doen, louter en alleen uit gewoonte.

Het is ook de ideale periode om gewoonten te veranderen. Automatismen kunnen immers duur zijn. Denk maar eens aan de aankoop van producten zonder even stil te staan bij hun levensduur, hun verwerking.

In heel wat gevallen zijn er alternatieve oplossingen die het mogelijk maken de

afvalproductie en de verwerkingskosten te beperken.

Tal van giftige producten kunnen worden vervangen door minder schadelijke producten, waardoor de gebruiksvoorwaarden (ARAB) niet zo dwingend zijn en de verwerkingskosten beperkt worden.

Dus ...toch maar best eerst even nadenken!

Eric SCHAMP
Inspecteur-generaal

Jean-Pierre HANNEQUART
Directeur-generaal

FOCUS

Afvalplan 1998 - 2002

Nu de uitvoering van het tweede «afvalplan» van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest halfweg is, kan een eerste balans worden opgemaakt.

Het meest zichtbare resultaat is de veralgemening van de gescheiden ophaling (papier in gele zakken en verpakkingen in blauwe zakken) sinds november 1998.

Het plan omvat tevens bepalingen die op de ondernemingen betrekking hebben of zullen hebben. We denken met name aan de verantwoordelijkheid van de producent, die in tal van sectoren zal worden ingevoerd.

In een eerste fase gaat het om afgedankte voertuigen, banden, papier (verdeling gratis

reclameblaadjes, geschreven pers), maar ook om elektrisch en elektronisch materiaal.

De « dioxinecrisis » heeft ook het belang van de controle op gevaarlijke afvalstoffen onderstreept: PCB's (polychloorbifenylen, « askarel », ...) en asbest worden voor hun verwerking nauwgezet gevolgd en tijdens hun vernietiging nog strenger gecontroleerd.

Ook andere sectoren krijgen te maken met « preventie, hergebruik, recyclage »: de horecasector, de bouwsector, ...

In dit nummer brengen we u de weerslag van die acties en krijgt u technische informatie over het thema « afval »

BIM - Gulledele, 100 - 1200 Brussel -

De administratie voor leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Het afvalregister

In januari 1997 werd een besluit betreffende het afvalregister goedgekeurd. In dat besluit

(« registerbesluit ») wordt bepaald dat er een afvalregister moet worden bijgehouden:

1. door elke producent van gevaarlijk afval en door elke producent van speciale afval;
2. door iedereen die:
 - voor rekening van derden afval ophaalt of vervoert;
 - zijn eigen afval buiten het Gewest uitvoert;
 - afval verwerkt.

De **producenten** van gevaarlijk en speciaal afval, d.w.z. de ondernemingen van categorie 1, moeten hun register **niet** aan de overheid verzenden. Ze moeten dat register gewoon in hun exploitatievestiging ter beschikking houden. Dat register van producenten van gevaarlijk en speciaal afval kan bestaan uit de facturen van de ophaling van het afval.

Enkel categorie 2 (de **beheerders** van afval, d.w.z. de ophalers, verwerkers of vervoerders van afval) moet het register aangeven.

De beheerders van afval moeten elk trimester bij het BIM hun afvalregister aangeven.

Voor meer inlichtingen:
Mevr. S. Wouters, tel.: 02/775.76.99

Informatiebulletin Ondernemingen & Leefmilieu - nr 15, april, mei, juni 2000

Driemaandelijks informatietijdschrift - Op gerecycleerd papier gedrukt

Verant. uitgevers: E. Schamp en J-P. Hannequart

Red.: Afdeling «Planificatie en Vergunningen»

Lay-out: BIM

Papier besparen? Abonneer u via mail! Gelieve uw gegevens op het hieronder vermelde e-mailadres door te geven.

Ideeën, suggesties, inlichtingen ?

Neem contact op met het

BIM - Afdeling «Planificatie en Vergunningen» - tel.: 02/775.75.31

Gulledelle 100 - 1200 Brussel

E-mail: technoclean@ibgebim.be

Asbest

Het gebruik van asbest werd stapsgewijs verboden. De verkoop ervan werd echter pas

sinds 3 maart 1998 verboden; daarom is dit product vandaag nog regelmatig terug te vinden in afval. De verspreiding van dit afval vormt echter een belangrijk risico voor de gezondheid. Het werd dan ook als « gevaarlijk afval » geklasseerd.

Ze moeten bijgevolg op gecontroleerde wijze worden verwerkt door erkende instanties (lijsten op onze website ibgebim.be/ondernemingen of op aanvraag, tel.: 02/775.75.31).

Vaak bevat dit afval asbest dat gebonden is met een substraat: platen in asbestcement, wrijvingsstukken, speciale dichtingsringen (bestand tegen hoge temperaturen bijv.)...

De grootste bron van asbesthoudend afval is de bouwsector: gevlokt asbest, platen in asbestcement, elementen voor akoestische isolatie, beschermingen tegen de verspreiding van vuur in de kabelkokers,...

De verwijdering van deze elementen en materialen vereist ofwel een milieuvergunning ofwel een milieuaangifte (klasse 3) naar gelang van het belang en het risico dat verbonden is aan de uit te voeren werkzaamheden.

Subsidies voor de verwijdering van uitrustingen die PCB's-PCT's bevatten

Met het ministerieel besluit van 20/12/1999 tot vaststelling van een gewestelijk plan voor de verwijdering en de reiniging van PCB's en PCT's (B.S. 31/12/99) is er besloten dat alle PCB/PCT-houdende apparaten moeten worden verwijderd tegen 31/12/2000 voor de oude toestellen en tegen uiterlijk 31/12/2005 voor de recentere apparaten.

Voor deze verwijdering dient u een beroep te doen op een voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest erkende inzamelaar van gebruikte oliën. Voor de kosten kan u in aanmerking komen voor subsidies in het raam van de economische expansie van het Gewest.

Het betreft hier subsidies voor specifieke investeringen die de aanpassing aan een bin-

dende norm als doelstelling nastreven. In de praktijk bedragen deze steunmaatregelen 15%. Indien de verwijderingskosten lager zijn dan 250.000 BEF, het minimum aanvaardbaar bedrag, kan de onderneming een gegroepeerde aanvraag voor investeringen betreffende de bescherming van het leefmilieu, indienen.

Slechts bepaalde sectoren komen in aanmerking voor deze subsidies, o.a. ondernemingen met een industrieel karakter, groot- en kleinhandel, garages, hotels, restaurants, telecommunicatie, informatica, afvalbeheer,...

Komt u in aanmerking voor deze subsidies? - Voor meer informatie over de subsidies:
Dienst Economische Expansie, Mevr. Gester,
tel.: 02/513.97.00 - fax: 02/511.52.55

Inlichtingen voor de verwijdering: BIM, Afdeling Planificatie en Vergunningen,
tel.: 02/775.75.30

WEB-INFO

Zoekt u als onderneming informatie? Ga dan naar de website van het BIM www.ibgebim.be/ondernemingen.

U krijgt er een antwoord op allerlei vragen:

- Welke wetten zijn van toepassing op de Brusselse ondernemingen?
- Ik heb een milieuvergunning nodig, hoe begin ik daaraan?
- Is deze onderneming erkend voor afvalophaling, als adviesbureau, als labo,...?
- Wat is het "ecodynamische" charter en hoe schrijf ik mij in?
- Tot wie kan ik mij richten voor specifieke informatie?
- ...

Nieuw is het zoekprogramma, wij hopen dat u hiermee sneller en efficiënter uw informatie vindt.

Bouwafval

De verwerking van bouw- en sloofafval door storten of verbranden wordt steeds duurder.

Een deel van dat afval is overigens van grote economische waarde. De nuttige aanwending ervan is dus niet enkel ecologisch, maar ook economisch van belang. Bovendien neemt de sensibilisering rond milieuproblemen toe waardoor milieuoverwegingen een rol kunnen spelen bij het aanduiden van de economische actoren, zoals de ondernemer.

Sorteren op de bouwplaats en het nuttig aanwenden van bouwplaatsafval lijkt momenteel dus rendabeler te zijn dan vroeger, iets waarover we ons in termen van milieubeleid enkel maar kunnen verheugen.

Het spreekt voor zich dat in de eerste plaats moet worden geprobeerd om zo weinig mogelijk afval te produceren. Het afval dat niet kan vermeden worden, moet vervolgens op ecologisch en economisch verantwoorde wijze worden beheerd, d.w.z. realistisch vanuit kostenstandpunt en zonder schade te berokkenen aan mens en leefmilieu.

Het belangrijkste principe in het beheer van afval bestaat uit de zo vroeg mogelijke nuttige aanwending ervan. Met nuttige aanwending bedoelen we alle verrichtingen met het oog op het hergebruik van een product dat afval is geworden of op het verkrijgen van secundaire grondstoffen of energie op basis van afval.

Het afval kan nuttig worden aangewend volgens drie methodes, bij voorkeur in deze volgorde:

gens drie methodes, bij voorkeur in deze volgorde:

1. **Hergebruik:** materialen worden uit de afvalstroom gehaald om, zonder voorafgaande behandeling, onveranderd opnieuw te worden gebruikt. Tegels, bakstenen, houtwerk,...
2. **Recyclage:** een transformatie maakt het mogelijk, vertrekkende van afval, secundaire grondstoffen te produceren. Zo worden metalen, plastic, puin, groenafval omgevormd tot nieuwe metalen, plastic stukken, zand of kiezel, compost, ...
Op de bouwplaats kan puin als aanvulmateriaal worden gebruikt. Na verwerking van het puin in een verbrijzelingscentrum kan het worden omgevormd tot hoogwaardige aggregaten. Het gebruik ervan wordt aangemoedigd in aanvulmateriaal, onderfunderingen, funderingen met steenslag dat met cement is gestabiliseerd, mager beton, asfaltbekleding van wegen en plaveisels.
3. **Energetische valorisering:** als de verbranding van afval met een hoge warmtecapaciteit in hoofdzaak het recupereren van energie als bedoeling heeft, spreken we over energetische valorisering. De calorische waarde in het afval wordt dus teruggewonnen (verwarming, elektriciteit,...).

Gevaarlijk afval, zoals transformatoren met askarel, asbest, ... dat wordt voortgebracht op bouwplaatsen (vooral op bouwplaatsen voor afbraak), moet onder specifieke voorwaarden, die in de wet beschreven staan, worden verwerkt.

Van afvalkarton tot opvulkarton

Bijna elke onderneming krijgt te maken met het vervoer van goederen. Om de producten te beschermen tijdens het transport kopen ze verpakkingsmateriaal, die na het gebruik afgevoerd moet worden. De onderneming betaalt dus tweemaal.

Er bestaat echter een systeem dat afvalkarton omvormt tot schokabsorberend opvulmateriaal. Door deze kartonmatjes te gebruiken, vermijdt de onderneming de afvoer en vernietiging van het afvalkarton én de aankoop van 'chemisch' opvulmateriaal.

Er bestaan verschillende formules:

- Het bedrijf koopt of huurt een kartonverwerkingsmachine;
- Een firma verwerkt bij de klant het karton;
- Een firma levert de opvulmatten en neemt het afvalkarton mee.

De formules bieden een oplossing naar het Interregionaal Samenwerkingsakkoord over het beheer en preventie van verpakkingsafval. De investering voor de aanschaf van een kartonverwerkingsmachine komt ook in aanmerking voor subsidies in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor 15 à 20%.

Informatie:

departement Interface, tel.: 02/775.75.81

Om de «gids voor het beheer van bouw- en sloofafval» te bestellen, tel.: 02/775.75.75

Afval sorteren kan winstgevend zijn !

Het sorteren van afval aan de bron is onontbeerlijk. Het is niet alleen zeer milieuvriendelijk, maar kan eveneens kostenbepalend werken en, in bepaalde gevallen, zelfs een bron van inkomsten zijn.

Even rekenen!

Het ophalen van niet-gesorteerd afval kost momenteel ongeveer 0,5 frank per liter + 100 BEF vaste kosten, d.w.z. 600 BEF per m³. Na

sorteren kost het ophalen van papier echter maar 350 BEF/m³, baksteenpuin 230 tot 300 BEF per ton, betonafval 25 tot 35 BEF per ton terwijl u voor uw oud ijzer 1,75 BEF per kilo krijgt, voor zuiver plat glas 700 BEF/ton en 25 à 50 BEF per kilo gesorteerd zink, aluminium of koper.

Wijzen we er nogmaals op dat het in het Brussels Gewest verboden is om het afval van uw bedrijf te verbranden. Dat verbod geldt ook voor oliën, oplosmiddelen en gebruikte benzine, afval van geveerd hout, multiplex, vezel-

platen, plastic, rubber en stopverf, aangezien die materialen zeer vervuilend en giftig kunnen zijn als ze zomaar worden verbrand.

U kan uw gesorteerd afval laten ophalen of zelf vervoeren naar een van de containerparken die zich in de stad bevinden. Het Gewest zelf beschikt over een voor iedereen toegankelijk containerpark waar je terecht kan met kleine hoeveelheden gesorteerd afval (Rupelstraat in 1000 Brussel, tel.: 0800/981.81)

TIPS

Afval uit garageactiviteiten

Garages voor onderhoud en herstelling van voertuigen zijn er in het Brussels Gewest talrijk. Ze bekleden een belangrijke sociaal-economische plaats. In geval van slecht beheer en niet-naleving van de milieuprincipes kunnen de garagewerkzaamheden aan de basis liggen van hinder voor de buurt en de omgeving.

De productie van gevaarlijk afval levert een ernstig milieuprobleem op voor de garage-sector. Vandaar de noodzaak om de gepaste maatregelen te nemen en te zorgen voor een nauwgezet beheer dat onze gezondheid en onze leefomgeving respecteert.

Naast het klassieke afval vindt men er ander afval dat als gevaarlijk wordt beschouwd.

- **Klassiek afval:** houdt geen gevaar in. Voorbeelden zijn kantoorpapier, verpakkingskarton, plastic, maar ook banden, bumpers ... enz.

- **Gevaarlijk afval:** worden gedefinieerd in functie van de gevaarmerken van de producten waaruit ze bestaan. Voorbeelden zijn afvaloliën en -vetten, oliefilters, smeermiddelen, rem- en koelvloeistoffen, antivriesproducten, batterijen, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, bezoedeld materiaal, enz.

Beide afvalcategorieën moeten worden gescheiden, aangezien ze op verschillende manieren worden verwerkt. De eerste worden per type gesorteerd, gerecycleerd, nuttig aangewend, verbrand of gestort. De tweede soort krijgt een specifieke verwerking en dient **procedures voor een optimale valorisatie of verwijdering te volgen**.

In de praktijk wil dat zeggen dat ze afzonderlijk moeten worden opgeslagen in ondoordringbare vaten of recipiënten en dat ze moeten worden overhandigd aan gespecialiseerde ophalers die erkend zijn door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De afvaloliën en het besmette afval (vodden, verpakkingen, ...) **mogen in geen geval in de garage worden verbrand**. Door hun slechte verbranding komen er stoffen vrij die schadelijk zijn voor mens en leefmilieu. Garagisten moeten die aanbeveling strikt naleven.

Zowel de garagehouders als de ophalers moeten (als bewijs) lijsten of beheersregisters bijhouden van het geproduceerde afval en de verwerking ervan.

Om de risico's te beheersen en de eventuele negatieve effecten van dat afval te voorkomen, is de reglementering streng. Ze legt de garagehouders op dat ze moeten zorgen voor een correcte verwijdering van het afval als gevolg van hun activiteiten.

Naast de maatregelen die in het bijzonder door het BIM worden geëist bij de toekenning van een milieuvergunning, worden vaak administratieve controles verricht om een zicht te krijgen op de hoeveelheid en de stromen van dat afval (follow-up en verwerking).

OPENBARE ONDERZOEKEN

Brochures om u te helpen

Bij een aanvraag voor een milieuvergunning (voormalige commodo – incommodo) wordt vaak een openbaar onderzoek georganiseerd. Vaak dienen de buurtbewoners bezwaarschriften in zonder de juiste aard van de activiteit te kennen. Om de bevolking beter te informeren en uw werk te vergemakkelijken, heeft het BIM brochures voor het grote publiek uitgewerkt over de voornaamste activiteiten waarvoor een milieuvergunning nodig is. Reeds beschikbaar zijn brochures over: asbest, tankstations, textielreiniging, werkplaatsen voor houtbewerking, carwash en drukkerijen, terwijl brochures over: autoherstelplaatsen en laboratoria in voorbereiding zijn.

Om de brochures te verkrijgen:
Dienst Info-Leefmilieu: 02/775.75.75

Ook het loket ECOBRU (02/422.52.00) stelt informatieblaadjes voor over alle vergunningsprocedures.

PARTNERSCHAP TUSSEN DE BRUSSELSE HORECAFEDERATIE EN HET BIM

Een jaar geleden zorgden het BIM en zijn Brusselse partners voor een primeur door de Brussels ondernemingen een nieuw instrument voor te stellen voor de officiële erkenning van vrijwillige initiatieven inzake milieubeheer: **het label « Ecodynamische onderneming »**.

Van de huidige kandidaten voor het label zijn er ongeveer 15% Brusselse hotels. De Federatie HoReCa-Brussel en het BIM streven er beide naar om die proactieve initiatieven ten voordele van het leefmilieu te ondersteunen. Daarom cofinancieren ze een project van een jaar inzake milieuadvies.

De hotels die kandidaat zijn voor het

label 'ecodynamisme' zullen worden geholpen bij de opstelling van hun kandidaatsdossier. De positieve milieuprojecten

zullen in een eerste fase worden gevaloriseerd bij de andere leden van de Federatie, terwijl er begonnen zal worden met collectieve ac-

ties op het terrein zodat uiteindelijk in de sector over een echt milieubeleid kan worden gesproken.

(*) Bestuur van Economie van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest · Gewestelijk Agentschap voor Netheid · Brussel Technopool · Kamer van Koophandel en Nijverheid van Brussel · Haven van Brussel · Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor Brussel · Verbond van Ondernemingen te Brussel

Voor meer informatie:

Mevr. Martens, Departement Vrijwillige acties ondernemingen, tel.: 02/775.76.22. - Info Label « Ecodynamische onderneming»: http://www.ibgebim.be/ondernemingen/eco_management/